

OKUL MÜDÜRLERİNİN LİDERLİK STILLERİ İLE İLGİLİ HAZIRLANAN TEZLERİN İNCELENMESİ

Examination Of Thesis Prepared On The Leadership Styles Of School Principals

Okul Müdürü, Arif KAVAS

Namık Kemal İlkokulu, Afyonkarahisar/TÜRKİYE

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6795-1781>

ÖZET

Bu çalışmanın amacı okul müdürlerinin liderlik stilleri ile ilgili hazırlanan lisansüstü tezlerin; yıl, tür, örneklem tekniği, araştırma türü, yöntem, veri toplama araçları, verilerin analizi, görev yeri ve çalışma konularına göre incelemektir. Araştırmanın yöntemi doküman incelemesi yöntemidir. Veriler Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezinde indekslenen 47 lisansüstü tez incelenerek toplanmıştır. Veriler frekans ve yüzdeleri verilerek içerik analizi yapılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre tezlerin çoğu 2017 – 2021 yılları arasında yapılmış olup yüksek lisans düzeyinde tezlerdir. Örneklem tekniği olarak uygun örnekleme, veri toplama aracı olarak ölçek, analiz olarak ise korelasyon analizi tekniği ile tezler yürütülmüştür. Tezlerin çoğunluğunda nicel araştırma türlerinden ilişkisel tarama yöntemi kullanılmıştır. Çalışma konusu olarak en çok iş doyumunu çalışılırken tezlerde okul müdürlerinin liderlik stilleri ile 23 farklı konu arasında çalışmalar yürütülmüştür. Tezlerin sonuçları ele alındığında liderlik stillerinin incelenen diğer değişkenlerle aralarında pozitif yönlü ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Okul Müdürleri, Liderlik, Liderlik Stilleri

ABSTRACT

The aim of this study was to examine the postgraduate theses on leadership styles by year, type, method, data collection tools, data analysis, sampling technique, place of duty and study subjects. The method of the research is the document review method. The data were collected by examining 47 postgraduate theses indexed in the National Thesis Center of the Council of Higher Education. Content analysis was performed by giving the data frequency and percentages. According to the results of the research, most of the theses were made between 2017 - 2021 and they are master's theses. Theses were carried out with convenient sampling as sampling technique, scale as data collection tool, and correlation analysis technique as analysis. Relational survey method, one of the quantitative research types, was used in the majority of theses. While job satisfaction was mostly studied as the subject of study, studies were conducted between the leadership styles of school principals and 23 different subjects in the theses. Considering the results of the theses, it was concluded that there is a positive relationship between leadership styles and other variables examined.

Key Words: School Principals, Leadership, Leadership Styles

1. GİRİŞ

İçinde yaşadığımız yüzyılda her alanda kendi içerisinde rekabet, üretkenlik, verimlilik ve kalite anlayışı ortaya çıktığı için bu sayılan öğeleri koordine edebilecek liderlere ihtiyaç artmıştır. Liderlik, kurumun belirlenen hedeflerine ulaştıracak bunun için vizyon belirleyip çalışanlara belirlenen vizyon doğrultusunda yön tayin etmektir. Bu anlamda liderler örgütün devamlılığı ve sürdürülebilirliği için önemli olup, geleceğe yönelik bir kavramdır (Akçakaya, 2010: 12).

Liderlik, belirli bir zaman ve koşullar altında gruptaki insanları belirlenen hedeflere ulaştırabilmek için grubun çabalamasını teşvik eden, deneyimlerini aktaran uygulamış olduğu liderlik stilinden hoşnut olmalarını sağlayan süreç olarak tarif edebilir (Werner, 1993: 17). Lider, güçlü, dinamik, çevresini ve hitap ettiği toplumu etkileyebilen yönetim sürecini şeffaf idare edebilen, direktiflerini çalışanlarına zorlama olmadan yaptıran ve örnek olan kişidir (Sorensen ve Epps, 1996). Liderliği daha iyi anlayabilmek için tersten gidip ne olmadığını ortaya koymakta yarar vardır. Liderlik geleneksel olarak hiyerarşik sisteme

uygun olmayan meşru otoriteyi benimsemeyen yasal ve karizmatik bir otoritedir (Afkhami, Eisenberg ve Vaziri, 2007: 18).

Liderlik ile ilgili alan yazında çok çeşitli tanımlar vardır. Bu tanımların ortak noktası belirli bir örgütsel amacı gerçekleştirebilmek amacıyla örgüt üyelerini yönlendiren çalışanların katılımını teşvik eden onlarla çift taraflı iletişim ve işbirliği yapmaları şeklindedir (Hoy ve Miskel, 2012: 376). Liderlik ile ilgili araştırmalar incelendiğinde araştırmacıların olaya kendi perspektiflerinden baktıkları için farklı birçok tanım olduğunu vurgulamaktadırlar. Söz konusu bu tanımlarda liderlerin rolleri, özellikleri, davranışları ve temel varsayım olarak etkileme ve yönlendirme yetenekleri ön plana çıkmaktadır (Yukl, 2018: 2).

Liderler diğer insanlardan ve yöneticilerden bazı özellikleri nedeniyle ayrılmaktadırlar. Bu özellikleri şu şekilde sıralanabilir;

- ✓ Yeniliklere ve değişime açıktırlar,
- ✓ Vizyon ve misyonu oluşturan, ileri görüşlülük,
- ✓ Öğrenmeye açık bilgileri anlayıp yorumlama yeteneğine sahip olma,
- ✓ Çalışkan, mücadeleci ve atılım gücünü taşır, organizasyonu başarıya taşımaya odaklanır.
- ✓ İletişim becerisine sahip ve sorgulayıcı,
- ✓ Zayıf ve güçlü yönlerini bilme,
- ✓ Davranışları örnek ve tutarlıdır,
- ✓ Başarıyı paylaşır ve takım ruhunun önemine inanır,
- ✓ Değişen şartlara hızlı bir şekilde uyum sağlama (Tekin, 2008:13).

Resmi bir örgüt olarak okulların en önemli özelliği girdi ve çıktısının insan olmasıdır. Bu özelliği sermayesi insan olduğu için okulları ve yöneticilerini farklı bir konumda ele almamızı sağlar. Öğrenenleri, okulun eğitim hedeflerini kazandırmak amacıyla maddi ve manevi kaynakların kullanılmasını sağlayan yöneticilere okul müdürü denir (Tahaoğlu ve Gedikoğlu, 2009).

Günün değişen şartları karşısında her alanda olduğu gibi yönetim alanında da değişim olmuş okul müdürlerinden yöneticilik değil liderlik özelliklerini sergilemeleri beklenmektedir. Teknolojik gelişme ve bilginin yayılması, eğitim yönetimi kavramındaki değişikliklerin bir sonucu olarak eğitimdeki yeni gelişmelere neden olmuştur. Okul müdürleri çağın değişimlerine adapte olarak eğitim, öğretim, kültürel, vizyoner ve dönüşümcü gibi birçok liderlik rolünü üstlenirlerse eğitim kurumlarındaki başarı düzeylerini artıracaklardır (Erdoğan, 2008). Bunun yanı sıra 21. yüzyılda okul müdürlerinden sahip olması beklenen bazı liderlik becerileri şöyledir;

- Vizyoner Liderlik Becerileri
- Politika ve Yönetim Becerileri
- İletişim ve Toplum İlişkisi Becerisi
- Örgütsel Yönetim Becerileri
- Program Planlama ve Geliştirme Becerileri
- Öğretimsel Yönetim Becerileri
- Personel Değerlendirme ve Personel Yönetimi Becerileri
- Personel Geliştirme Becerileri
- Eğitimsel Araştırma, Değerlendirme ve Planlama Becerileri (Hoyle vd., 1998:5-7).

Etkili müdürler eğitim sistemi içerisinde öğrencilerin akademik başarısından öğretmenlerin motivasyonuna kadar etkin bir rol oynamaktadırlar. Müdürlerin eğitim ve öğretimin başarılı olmasında öğretmenleri desteklemesi oldukça önemlidir, çünkü nitelikli öğretmenler müdürün destekleyici olduğu okullarda çalışmayı istemektedirler. Bunun yanı sıra, müdürlerin, okulla ilgili A dan Z ye her konuda etkili olmaları beklenir çünkü okul ortamındaki her şey müdürün birer yansımasıdır (Cypres, 2016). Bahse konu bu

durumların gerçekleşebilmesi için müdürlerin liderlik stilleri ve yaklaşımları önemlidir. Kuramda söz edilen dört liderlik davranışı söz konusudur:

Emir verici liderlik: Fazla görev buna karşın az ilişki yönelimi vardır. Yeterliliğin ve güdülenmenin düşük olduğu durumlarda kullanılan liderlik biçimidir.

Eğitici liderlik: Yüksek güdülenmeye karşı yeterliliğin düşük olduğu durumlarda kullanılır. Nasihat vs yoluyla iletişim yüksektir.

Destekleyici liderlik: Çalışanların güdülenmelerinin az olduğu durumlarda onları motive etmek amacıyla destekleme yapılır. İletişimin yüksek olduğu bir liderlik biçimidir.

Yetki devredici liderlik: Yeterlilik ve güdülenme düzeylerinin yüksek olduğu durumlarda, düşük- görev ve düşük-ilişki yönelimli liderlik biçimi etkili görülmüştür (Çelik, 2003:31).

Alan yazında yapılan araştırmalar incelendiğinde yöneticilerin liderlik stilleri ile örgüt çalışanlarının performansları arasında ilişki olduğu okul müdürlerinin sahip oldukları liderlik becerilerinin önemli rol oynadığı görülmektedir (Buluç, 2009:9). Bu bağlamda okul müdürlerinin liderlik stilleri önemlidir. Alan yazında okul müdürlerinin liderlik stilleri ile ilgili çalışmaları konu alan bir içerik incelemesi çalışmasına rastlanamamıştır. Çalışmanın bu boşluğu doldurması düşünülerek araştırmanın problemi; okul müdürlerinin liderlik stilleri ile ilgili yapılan lisansüstü tezlerin sonuçları nasıldır? Şeklinde belirlenmiştir.

1.1. Alt Problemler

Tezler;

1-Yıllara,

2- Türlerine,

3- Örneklem Tekniği,

4- Araştırma Türü

5- Araştırma Yöntemi,

6- Veri Toplama Araçlarına,

7-Verilerin Analizine,

8-Görev Yeri,

9- Çalışma Konusu

değişkenlerine göre nasıl bir dağılım göstermektedir?

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Yöntemi

Çalışmada okul müdürlerinin liderlik stilleri ile ilgili hazırlanan tezler doküman olarak kabul edilmiş ve alt problem olarak belirlenen değişkenlere göre incelenmiştir. Bu kapsamda çalışmanın yöntemi olarak nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Doküman incelemesi yöntemi, belirlenen araştırma konusu hakkında bilgi verebilecek olan belgelerden elde edilen bilgilerin analiz edildiği yöntemdir (Yıldırım ve Şimşek, 2011).

2.2. Evren ve Örneklem

Çalışmada okul müdürlerinin liderlik stilleri konusu ele alarak hazırlanan tezler evreni oluşturmaktadır. Hazırlanan tezlerin tamamı erişime açık ve dili Türkçe olması nedeniyle örnekleme incelenen tezlerin tamamı aynı zamanda evreni oluşturmaktadır. İncelenen tez sayısı 47 dir.

2.3. Verilerin Toplanması

Veriler çalışma konusu ile ilgili YÖK Tez Merkezi üzerinden yayınlanan tezlere ulaşılarak toplanmıştır. Tezler belirlenen alt problemlerin yer aldığı başlıklara göre oluşturulan tez inceleme formu ile toplanmıştır.

2.4. Verilerin Analizi

Veriler içerik analizi tekniği ile analiz edilmiştir. İçerik analizi, verilerin belirli kriterlere dayalı olarak analiz edilerek kategorilere dönüştürülmesini sağlayan analiz tekniğidir (Stemler, 2001).

3. BULGULAR

Araştırmada verilerin elde edilmesi sonucunda ortaya çıkan bulgular bu kısımda tablolar halinde sunulmuştur.

Okul müdürlerinin liderlik stilleri ile ilgili hazırlanan tezlerin yıllara göre dağılımı tablo 1 de verilmiştir.

Tablo 1. Tezlerin Yıllara Göre Sayısı

Alt Problem	f	%
2006 – 2011	3	6,38
2012 – 2016	15	31,92
2017 – 2021	29	61,70
Toplam	47	100

Tablo 1 de ki verilere göre hazırlanan tezler en az % 6,38 ile 2006 – 2011 yılları arasında en çok ise %61,70 ile son beş yılda hazırlanmıştır. Ayrıca tez sayılarını beşer yıllık periyotlar halinde incelediğimizde gittikçe artan bir seyir gösterdiğini ifade edebiliriz.

Hazırlanan tezlerin düzeylerine göre dağılımları tablo 2 de verilmiştir.

Tablo 2. Tezlerin Türü

Alt Problem	f	%
Yüksek Lisans	43	91,48
Doktora	4	8,52
Toplam	47	100

Tablo 2 de ki verilere göre tezlerin % 91,48' i yüksek lisans %8,52'si doktora tezidir. Yüksek lisans tezlerinin oranı doktora tezlerine oranla oldukça yüksektir.

Tezlerde kullanılan örneklem tekniğine göre dağılımları tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. Tezlerde Kullanılan Örneklem Tekniği

Alt Problem	f	%
Uygun Örnekleme	23	48,93
Amaçlı Örnekleme	6	12,77
Basit Seçkisiz	11	23,40
Küme Örnekleme	7	14,90
Toplam	47	100

Tablo 3 de ki verilere göre tezlerde kullanılan örneklem tekniğinin % 48,93 gibi yarıya yakın oranı uygun örneklemedir. En az kullanılan teknik ise %12,77 ile amaçlı örnekleme tekniğidir.

Okul müdürlerinin liderlik stilleri ile ilgili hazırlanan tezlerde kullanılan tez türü dağılımları tablo 4 te verilmiştir.

Tablo 4. Tezlerde Kullanılan Araştırma Türü

Alt Problem	f	%
Nicel Yöntem	44	93,62
Nitel yöntem	2	4,25
Karma yöntem	1	2,13
Toplam	47	100

Tablo 4 de ki verilere göre tezlerde en çok kullanılan araştırma türü nicel yöntemdir. 47 tezin 44 tanesinde yani %93,62'sin de araştırmacılar tezlerini nicel yöntemlerle yürütmüştür.

Okul müdürlerinin liderlik stilleri ile ilgili hazırlanan tezlerde kullanılan yöntemlere göre dağılımları tablo 5 te verilmiştir.

Tablo 5. Tezlerde Kullanılan Araştırma Yöntemleri

Alt Problem	f	%
İlişkisel Tarama	31	65,95
Betimsel Tarama	14	29,79
Durum Çalışması	1	2,13
Fenemoloji	1	2,13
Toplam	47	100

Tablo 5 de ki verilere göre tezlerde en çok kullanılan araştırma yöntemi % 65,95 oranı ile ilişkisel tarama yöntemidir. En az çalışılan yöntemler ise fenemoloji ve durum çalışması yöntemleridir.

Müdürlerin liderlik stilleri ile ilgili hazırlanan tezlerde kullanılan veri toplama araçlarına göre dağılımları tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6. Tezlerde Kullanılan Veri Toplama Araçları

Alt Problem	f	%
Ölçek /Anket	45	93,75
Görüşme Formu	3	6,25
Toplam	48	100

Tablo 6 da ki verilere göre tezlerde ölçek / anket ve görüşme formu veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Bir ölçekte ise hem ölçek hem de görüşme formu veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Tezlerin %93,75 i ölçek / anket kullanılarak veri toplanmıştır.

Tezlerde kullanılan veri analiz tekniklerine ilişkin dağılımlar tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7. Tezlerde Kullanılan Veri Analiz Teknikleri

Alt Problem	f	%
Korelasyon Analizi	35	38,05
Kestirimsel Analiz	32	34,79
Regresyon Analizi	21	22,83
Betimsel Analiz	10	10,87
İçerik Analizi	3	3,27
Faktör Analizi	1	1,09
Toplam	92	100

Tablo 7 de ki verilere göre tezlerde toplanan verileri analiz etmek için en çok %38,05 ile korelasyon analizi kullanılmıştır. En az kullanılan teknik ise faktör analizi olmuştur.

Okul müdürlerinin görev yaptıkları okul türüne göre dağılımları tablo 8'de verilmiştir.

Tablo 8. Tezlerde Katılımcıların Görev Yaptıkları Okul Türü

Alt Problem	f	%
İlköğretim	20	42,55
Ortaöğretim	9	19,15
Her ikisi	18	38,30
Toplam	47	100

Tablo 8 de tezlerde katılımcı olarak yer alan okul müdürlerinin görev yaptıkları okul kademelerine yer verilmiştir. Buna göre en fazla katılımcı olarak yer alan okul müdürleri %42,55 ile ilköğretim kademesinde çalışan müdürler olmuştur.

Tezlerde okul müdürlerinin liderlik stilleri ile birlikte ele alınan konuların dağılımı tablo 9 da verilmiştir.

Tablo 9. Tezlerde Ele Alınan Konular

Alt Problem	f	%	Alt Problem	f	%
İş Doymu	6	14,28	Ders Denetim Yeterliği	1	2,38
Öğretmen Performansı	4	9,52	Örgütsel Çekicilik	1	2,38
Örgütsel Bağlılık	3	7,14	Kadın öğretmenlerin Cam Tavan Sendromu	1	2,38
Okul Kültürü ve İklimi	3	7,14	Okul Mutluluğu	1	2,38
Öğretmenlerin Motivasyonu	2	4,76	Örgütsel Adalet	1	2,38
Sosyal ve Duygusal Zeka	2	4,76	Yenilik Yönetimi	1	2,38
Örgütsel Sessizlik	2	4,76	Örgütsel Sinizm	1	2,38
Örgütsel Adanmışlık	2	4,76	Politik Beceri	1	2,38
Örgütsel Sağlık	2	4,76	Öğretmenlerin Yabancılaşması	1	2,38
İletişim Becerileri	2	4,76	Çatışma Yönetimi	1	2,38
Örgütsel Güven	2	4,76	AB Projelerinin Katkısı	1	2,38
Toplantı Yönetimi	1	2,38	Toplam	42	100

Tablo 9 da okul müdürlerinin liderlik stilleri ile birlikte ele alınan en fazla konu %14,28 ile öğretmenlerin iş doymu olmuştur. Onu %9,52 ile öğretmenlerin performansı olmuştur. Tezlerde okul müdürlerinin liderlik stilleri ile 23 farklı konu ele alınmıştır.

4. SONUÇ VE TARTIŞMA

Okul müdürlerinin liderlik stillerini konu edinen lisansüstü çalışmaların incelendiği bu çalışmada dili Türkçe olan ve erişime açık 47 adet tez incelenmiştir. Belirlenen alt problemlere göre elde edilen veriler içerik analizi yapılarak frekans ve yüzdeleri tablolar halinde verilmiştir.

Tezlerin yılları beşer yıllık periyotlar halinde incelendiğinde ilk periyottan ikinci periyoda geçişte altı kat ikinci periyottan üçüncü periyoda geçişte iki kat arttığı görülmektedir. Bu durum yöneticilerin yönetimleri esnasında kullanmış olduğu liderlik stillerinin örgüt ve çalışanları açısından önemini son yıllarda daha da belirgin ahle gelmesinden kaynaklanmış olabilir. Ele alınan tezlerin büyük çoğunluğu yüksek lisans düzeyindedir. İlerleyen yıllarda daha kapsamlı ve derinlemesine yapılacak doktora tezleri ile alan yazına daha fazla katkı sağlanacaktır.

Müdürlerin liderlik stillerinin çalışıldığı tezlerin %93,62 ile ezici bir çoğunlukla nicel yöntemlerle yürütüldüğü karşımıza çıkmaktadır. Nicel çalışmalar geniş katılımcı gruplara uygulanması ve sonuçlarının genellenebilir olması nedeniyle tezlerde çoğunlukla tercih edilebilir. Bu bulgu farklı konularda tezlerin incelendiği çalışmalarda da nicel yöntemlerin yoğun olarak kullanıldığı sonucu ile benzer niteliktedir (Saban, 2009; Varışoğlu, Şahin ve Göktaş, 2013; Aydın, Selvitopu ve Kaya 2018). Tezlerin çoğunluğu nicel yöntemlerle yürütülmesinin doğal sonucu olarak veri toplama aracı ölçek / anket kullanılmıştır. Bu sebeple de örneklem belirlerken araştırmacılar daha kolay ve daha fazla kişiye ulaşabilmek için kolay ulaşılabilir örneklem tekniğini tercih etmişlerdir. Karakuyu (2019) özel güvenlik ile ilgili hazırlanan tezlerde en çok tercih edilen örneklem tekniğinin kolay ulaşılabilir örneklem olduğunu belirlemiştir. Bu sonuç çalışmadaki bu bulguyu destekler niteliktedir.

Tezlerde nicel araştırma türlerinden en çok ilişkisel tarama yöntemi kullanılmıştır. Müdürlerin liderlik stillerinin belirlenen 23 farklı konuda ilişkisini ele alan tezler hazırlanmıştır. İlişkisel tarama yöntemi yoğun olarak kullanıldığı için analiz tekniği açısından en çok karşımıza korelasyon analiz tekniğinin kullanıldığı bulgusu çıkmaktadır. Erdoğan ve Kurt (2015) bu bulguya benzer olarak genellikle nicel veri analiz tekniklerinin yoğun olarak kullanıldığını saptamışlardır.

Araştırmacılar tezlerde çalışma grubu olarak en çok ilköğretimde görev yapan okul müdürleri ile çalışmışlardır. Bunun nedeni ülkemizde okul sayısının en çok ilköğretim düzeyinde olması ve bu nedenle araştırmacıların daha fazla sayıda katılımcıya ulaşabilmesinden olabilir. Araştırmacılar yine daha fazla sayıda katılımcıya ulaşabilmek amacıyla tezlerin yaklaşık %38' ini hem ilköğretim hem ortaöğretim kademesinde yürütmüşlerdir. Tezlerde okul müdürlerinin liderlik stilleri ile en çok öğretmenlerin iş doyumunu ile öğretmen performansları arasındaki ilişki incelenmiştir. Bu durum liderlik yaklaşımlarının öğretmenlerin işe karşı memnuniyetlerini ve bunun da öğretmenlerin performanslarını doğrudan etkilemesinden kaynaklanmış olabilir. Ayrıca liderlik stillerinin örgütsel iklim, bağlılık, sessizlik, iletişim, motivasyon, sağlık ve güven gibi örgütler için olumlu olabilecek konularla ilişkisi de incelenmiştir. Bu konularla okul müdürlerinin liderlik stilleri arasında pozitif yönlü ilişkilerin tespit edildiği sonucuna ulaşılmıştır. Moffitt (2007) yaptığı çalışmasında müdürlerin eğitimle ilgili tavsiyelerinin öğretmenlerin motivasyonunu, öz güvenini ve öz yeterliğini olumlu etkilediğini ayrıca müdürlerin liderlik davranışlarının öğretimin kalitesini, risk alma ve yaratıcılığı artırdığı sonucunu ortaya koymuştur. Bu bulgu çalışmadaki bulguyla aynı yönlüdür.

ÖNERİLER

- 1- İncelenen 47 tezden sadece 4 tanesi doktora düzeyindedir. Konu ile ilgili gittikçe artan çalışmalar göz önüne alındığında daha derinlemesine ve detaylı doktora tezleri yapılması önerilebilir.
- 2- Tezlerin sadece iki tanesi nitel bir tanesi de karma yöntemle yürütülmüştür. Liderlik stilleri ile ilgili daha derinlemesine bilgi edinebilmek amacıyla hem nitel hem de karma yöntemlerin kullanılması önerilebilir.
- 3- Veri toplama aracı olarak gözlemin kullanıldığı bir çalışmaya rastlanmamıştır. Ölçek, görüşme ve gözlem gibi birden fazla veri toplama aracının kullanıldığı çalışmalar yapılması uygun olarak değerlendirilebilir.
- 4- Çalışmalarda uygun örnekleme tekniği yoğun bir biçimde kullanılmıştır. Evrenin temsilini artırabilmek için daha çok basit seçkisiz örnekleme tekniğinin kullanılması tavsiye edilebilir.
- 5- Liderlik stillerinin ilişkili olabileceği daha farklı konularla yeni çalışmaların yapılması öneri olarak getirilebilir.

KAYNAKLAR

- Afkhami, M., Eisenberg, A. ve Vaziri, H. (2001). Seçenekler yaratmak: kadınlar için liderlik eğitimi el kitabı (Z. Şişman, Çev.). İstanbul: Kadın Emegini Değerlendirme Vakfı (KEDV) Yayınları.
- Akçakaya, M. (2010). 21. Yüzyılda yeni liderlik anlayışı. Ankara: Adalet Yayınları.
- Aydın, A., Selvitopu, A., Kaya, M. (2018). Sınıf yönetimi alanındaki lisansüstü tezlerin incelenmesi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 18 (1), 41-56.
- Buluç, B. (2009). Sınıf öğretmenlerinin algılarına göre okul müdürlerinin liderlik stilleri ile örgütsel bağlılık arasındaki ilişki. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi. 15(57). 5-34.
- Buluç, B. (2010). İlköğretim okullarında bürokratik okul yapısı ile okul müdürlerinin liderlik stilleri arasındaki ilişki. Eğitim ve Bilim, 34(152).
- Cypres, A. (2016). Leadership: learning, teaching, and practice. leaders, schools and change. IAP-Information Age Publishing, Inc
- Çelik, V. (2003). Eğitimsel liderlik. Ankara: Pegema Yayıncılık.
- Erdoğan, İ. (2008). Eğitim ve okul yönetimi (7. Baskı). İstanbul: Alfa Yayınları.
- Erdogan, M. ve Kurt, A. (2015). A review of research on classroom management in Turkey. Procedia-Social and Behavioral Sciences, (186) 9-14.
- Hoy, W., & Miskel, C. (2012). Eğitim yönetimi teori, araştırma ve uygulama. (S. Turan,Çev.). Ankara: Nobel Akademik.
- Hoyle, J.R., English, F.W. ve Steffy, B.E. (1998). Skills for successful 21st century school leaders: standards for peak performers. American Association of School Administrators, Arlington, VA, pp. 5-7.
- Karakuyu, A.(2019). Türkiye’de özel güvenlik alanında yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi, Journal of Social and Humanities Sciences Research, 6 (39): 1801 – 1807.
- Moffitt, J. R. (2007). What works: Principal leadership behaviors that positively impact student achievement in elementary schools. Electronic Thesis and dissertations.
- Saban, A. (2009). Çoklu zekâ kuramı ile ilgili Türkçe çalışmaların içerik analizi. Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri, 9(2), 833-876
- Stemler, S. (2001). An overview of content analysis. Practical assessment, Research & Evaluation, 7(17).
- Sorensen, T. and Epps, R. (1996). Leadership and local development:dimensions of leadership in four central queensland towns. Journal of Rural Studies. 12(2), 113-125
- Tahaoğlu, F. ve Gedikoğlu, T. (2009). İlköğretim okulu müdürlerinin liderlik rolleri. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi, 15(58), 274-298.
- Tekin, S. (2008). Sihirli liderler. İstanbul: Kum Saati Yayın Dağıtım Ltd.Şti.
- Varişoğlu, B., Şahin, A., ve Göktaş, Y. (2013). Türkçe eğitimi araştırmalarında eğilimler. Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri, 13(3), 1767-1781
- Werner, İ. (1993). Liderlik ve yönetim, Çeviren: Vedat ÜNER, İstanbul: Rota Yayıncılık.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri (8.Baskı). Ankara: Seçkin Yayınevi.
- Yukl, G. (2018). Örgütlerde liderlik. Ankara: Nobel Yayınları.